

خروسی که نقشه روباه را نقش بر آب کرد

تاسیس شبکه پویانمایی می‌تواند به عنوان اقدامی مهم برای پوشش علایق و نیازهای مخاطبان کودک تلویزیون به شمار آید؛ شبکه‌ای که صرف‌نظر از هر نوع پیام و در ذات خود نوید بخش آینده‌ای روشن برای رسانه‌ای است که در جهت عملکرد تخصصی و منسجم‌تر گام برمی‌دارد.

در باره انیمیشن «روباه کلک، خروس زیرک«

خروسی که نقشه روباه را نقش بر آب کرد

جام جم آنلاین: تاسیس شبکه پویانمایی می‌تواند به عنوان اقدامی مهم برای پوشش علایق و نیازهای مخاطبان کودک تلویزیون به شمار آید؛ شبکه‌ای که صرف‌نظر از هر نوع پیام و در ذات خود نوید بخش آینده‌ای روشن برای رسانه‌ای است که در جهت عملکرد تخصصی و منسجم‌تر گام برمی‌دارد.

پس از گذشت مدت زمانی کوتاه از راه‌اندازی و آغاز بخش سراسری این شبکه بر آن شدیم تا به محل تولید یکی از انیمیشن‌ها برویم و گزارشی از مراحل مختلف ساخت آن تهیه کنیم و از تکنیک‌ها و روش‌های موجود در این حرفه آگاه شویم.

پس از هماهنگی با حاج محمدی، مدیر روابط عمومی مرکز پویانمایی صبا، در ظهر یکی از روزهای تابستان به خانه‌ای قدیمی و با ساختاری جالب توجه در خیابان شریعتی می‌روم. در بدو ورودم از استودیویی که دوبله سری دوم مجموعه «روباه کلک، خروس زیرک« انجام می‌شود، دیدن می‌کنم.

این مجموعه که به کارگردانی میترا عبدی و تهیه‌کنندگی علی صمیمی‌زاد در حال تولید است، روایتگر تعقیب و گریزها و ماجراهای میان دو کاراکتر آشنای ادبیات فارسی یعنی روباه و خروس است که در طول این کشمکش‌ها و رقم خوردن اتفاقات جانبی، پیام‌های داستان به صورت ضمنی آموزش داده می‌شود.

این کار دارای فضایی طنز و نیمه موزیکال است و سری دوم آن 20 قسمت 17 دقیقه‌ای را شامل می‌شود. مرکز صبا اجرای طرح و به نوعی تهیه‌کنندگی آن را به عهده دارد و در آن از تکنیک کات اوت و ترکیبی از سه‌بعدی و دوبعدی استفاده شده است.

وارد استودیویی کوچک که دو میکروفن در آن تعبیه شده است و روبه‌روی آن یک ال سی‌دی برای نمایش فیلم یا آثار دیگر برای ارتباط بیشتر صدایشه قرار دارد، می‌شوم. رفته‌رفته اکبر منانی و علی همت، گویندگان دو نقش اصلی یعنی روباه و خروس نیز در استودیو حضور می‌یابند.

پندهای اخلاقی در قالب قصه‌ای آشنا

پیش از آغاز ضبط با میترا عبدی درباره ویژگی‌های این مجموعه و حوزه ساخت انیمیشن گفت‌وگو می‌کنم.

وی ابتدا با اشاره به انجام دوبله پیش از تولید انیمیشن در این سری از کار می‌گوید: در این کار ابتدا دوبله انجام می‌شود و گوینده‌ها روی استوری‌بورد به جای کاراکترها صحبت می‌کنند. پس از آن انیماتورها پلان را انیمه می‌کنند. به نظرم نتیجه کار به این شیوه دقیق‌تر خواهد بود و دوبلور هم راحت‌تر می‌تواند به جای شخصیت‌های داستان صحبت کند.

عبدی درخصوص تفاوت میزان هزینه در این روش با روش مرسوم می‌افزاید: اولین بار است که از این شیوه استفاده می‌کنم، اما تصور می‌کنم هزینه کار در این حالت کمی افزایش پیدا کند، زیرا به هر حال ممکن است به‌صورت ناخواسته بعضی بخش‌ها در روتوش نهایی تغییر کند. در سری اول این مجموعه که در حال پخش از شبکه پویانمایی است، از این روش استفاده نکردیم و متأسفانه به دلیل آن که کار حالت موزیکال داشت در سینک کردن تصاویر تا حدودی با مشکل مواجه شدیم.

کارگردان مجموعه روباه کلک، خروس زیرک درباره تفاوت‌های کلی سری دوم با سری نخست می‌گوید: داستان و تم کلی کار، قصه روباهی است که در تلاش برای به چنگ آوردن خروس است و خروس با زیرکی خود یا کمک از شخصیت‌های دیگر قصه از دست او فرار می‌کند. ما سعی کرده‌ایم در خلال نمایش این ماجراها، پندهایی را هم مطرح کنیم. در این سری بعضی کاراکترهایی مثل شغال به مجموعه اضافه می‌شوند. همچنین در یک قسمت تکمچی هنگام برداشت محصول و برای نوید دادن عید وارد داستان شده و در واقع این شغل به کودکان معرفی می‌شود، اما در مجموع کاراکترها براساس دو شخصیت اصلی خروس و روباه طراحی شده و کنار هم قرار گرفته‌اند. از همان ابتدای تولید این مجموعه، تأکید بر آن بود که نتیجه نهایی فقط جنبه سرگرم‌کننده نداشته باشد، بلکه در آن مفاهیم آموزشی و نکات آموزنده و اخلاقی هم برای کودکان مطرح شود.

پس از ضبط صداها هم انیمه کردن را که تا حدودی هم پیش رفته است، ادامه خواهیم داد. پیش‌بینی می‌کنم تا بهار سال آینده کل کار به پایان برسد.

وی در ادامه با مطلوب‌تر و جافتاده‌تر دانستن سری دوم مجموعه در قیاس با بخش نخست آن معتقد است داستان اصلی همچون کارتون موش و گربه بی‌پایان است و ماجراهای آن قابلیت ادامه یافتن در سری دیگری را هم دارد.

مراحل نگارش انیمیشن روباه کلک، خروس زیرک از اردیبهشت سال 90 آغاز شده و تا یک ماه قبل ادامه یافته است. البته مرحله استوری‌بورد هم چند ماه بعد به طور همزمان شروع شده است که در واقع چارچوب و کلیت انیمیشن را تشکیل می‌دهد.

وقتی گفت‌وگویمان با میترا عبدی به پایان می‌رسد با اکبر منانی، پیشکسوت عرصه گویندگی و صدای آشنایی که زبل خان، پوآرو، گالیور و صدها کاراکتری که با آنها خاطره داریم را برایمان زنده می‌کند، صحبت می‌کنم.

وي ابتدا نقش خود را چنین توضیح می‌دهد: من در این کار به جای روباه حرف می‌زنم. کاراکتری که تمام عمر به دنبال گرفتن خروس است و هرگز موفق نمی‌شود. در این مجموعه نشان داده می‌شود که در نهایت حق پیروز میدان است و در واقع روباه شخصیتی است که برای رسیدن به هدفش از روشی نادرست استفاده می‌کند. منانی با اشاره به فراوانی روایات و داستان‌های برگرفته از دو کاراکتر روباه و خروس در ادبیات فارسی می‌گوید: از این قصه در ادبیات ما به وفور استفاده شده است.

در سری قبل این مجموعه هم همین دو شخصیت اصلی و ماجراهای میان آنها نمایش داده می‌شود، تنها با این تفاوت که گویندگی در این بخش ابتدا انجام می‌شود.

وي تفاوت‌های این روش را با رویه مرسوم در بخش دوبله این طور بیان می‌کند: زمانی که دوبله روی تصویر انجام می‌شود یک نوع بده‌بستان میان دوبلورها به وجود می‌آید که از نظر حسی کار را راحت‌تر می‌کند. به هر حال جواب سلام، علیک است. هرچند برای گوینده‌های حرفه‌ای چندان تفاوتی نمی‌کند و شاید تنها 10 درصد از کیفیت کار کم کند. البته باید گفت این روش مزیت‌هایی هم دارد، به عنوان مثال سرعت کار بالا می‌رود. اما خود من راحت‌تر هستم با شیوه قبلی کار کنم. بخصوص در مجموعه‌هایی مثل این کار که دو کاراکتر دائم در تعامل و درگیری هستند.

تمام تلاش‌ها را برای دوبله این کاراکتر صرف کرده‌ام

علي همت که صدایشه نقش خروس است در استودیو حضور دارد و درباره این کاراکتر می‌گوید: به هر حال دو کاراکتر خروس و روباه از قدیمی‌ترین شخصیت‌های ادبیات نمایشی بویژه در بخش کودک و نوجوان هستند که معمولا داستان‌ها و ماجراهای جالبی بین آنها اتفاق می‌افتد. متأسفانه من سری اول کار را ندیده بودم و فکر نمی‌کردم تا این حد مورد استقبال قرار گرفته باشد. اما وقتی مجموعه کامل شده آن را مشاهده کردم بسیار جالب توجه بود.

وي در پاسخ به این که ضبط صدای دوبلورها در مرحله ابتدایی چه تاثیری بر روند کیفی کار خواهد داشت، می‌افزاید: این حالت تاثیر خاصی بر نتیجه کار نمی‌گذارد؛ اما ما به شیوه ضبط صدا روی تصویر بویژه در بخش انیمیشن عادت کرده‌ایم و با آن روش بهتر می‌توانیم با کار، انطباق پیدا کنیم.

داستان و تم کلی کار قصه روباهی است که در تلاش برای به چنگ آوردن خروس است و خروس با زیرکی خود یا کمک از شخصیت‌های

همت پیش از این، یک‌بار دیگر تجربه دوبله به این روش را در انیمیشن «شهرعسلی» پشت سر گذاشته است. وي درخصوص کاراکتر خروس می‌گوید: من تمام تلاش خود را کرده‌ام که هر چه در توان دارم برای بهتر شدن این نقش صرف کنم. نقش خروس را بسیاری از گوینده‌ها تاکنون صدایشگی کرده‌اند، از جمله زنده‌یاد مهدی آذیر که در واقع خودشان هم به نوعی مبدع این نقش بودند و بسیار زیبا هم آن را ادا کرده بودند. من هم بی‌تاثیر از شیوه و لحن گویندگی آنها برای این کاراکتر نبوده‌ام. ناهید امیریان، مدیر دوبلاژ کار هم به جمع گویندگان اضافه می‌شود. کار ساعت دو بعدازظهر آغاز می‌شود. اکبر منانی، علی همت، مینا شجاعی، کریم بیانی و کتابیون اعظمی هم در استودیو حضور دارند. بیرون استودیو می‌نشینیم تا نظاره‌گر بخشی از دیالوگ‌گویی آنها باشیم.

صدابردار، رامین آریاشکوه تنظیمات لازم را برای ضبط صدا انجام می‌دهد. میترا عبدي هم تصاویر استوری‌برد را در دست دارد و به دقت به نحوه ادای دیالوگ‌ها توجه می‌کند و نکات لازم را به دوبلورها تذکر می‌دهد.

شغال، روباه، خروس و گل‌بی‌بی نقش‌هایی هستند که صدایشان فضایی تخیل‌انگیز را در ذهنمان تداعی می‌کند. هریک از صدایشگان از لحن خاصی بهره می‌برند و به قدری احساس را چاشنی کارشان می‌کنند که گمان می‌کنی هیچ تصویری پیش‌رویشان قرار ندارد و تنها یک میکروفن در استودیویی سربسته، واسطه‌ای برای کنش و واکنش است.

در حالی که عقربه‌های ساعت از چهار بعدازظهر می‌گذرد و با گروه سازنده انیمیشن روباه کلک، خروس زیرک خداحافظی می‌کنم و از فضای استودیو خارج می‌شوم. (جام جم - ضمیمه قاب کوچک)

رکسانا قهقرایی